

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.198/2024/13-II.

A felperes:

felperes

(cím2)

A felperes képviselője:

Német Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Német Zoltán ügyvéd)

(cím1)

Az alperes:

alperes

(cím4)

Az alperes képviselője:

Dr. Orosz János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Orosz János ügyvéd)

(cím3)

A per tárgya: bérleti díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 9.G.42.762/2023/11. (2024. június 20.)

A fellebbezést benyújtó fél: alperes (12. sorszám)

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő bérleti díjat 85.000 (nyolcvanötezer) euró összegre, míg a perköltséget 2.454.405 (kétmillió-négyszázötvennégyezer-négyszázöt) forint összegre leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes bérbeadó és az alperes bérlő között a gépjármű típusú, forgalmi rendszámú forgalmi rendszámú gépjármű tekintetében 2020. október 22-én határozatlan idejű bérleti szerződés jött létre. A szerződés 8. pontja szerint a gépjármű havi bérleti díja 2500 euró + áfa volt. A bérleti díjat minden tárgyhónapot követő 8. banki napig volt köteles a bérlő alperes átutalással a bérbeadó felperesnek megfizetni.

Az alperes a bérleti díjat 2021. február 1-jéig fizette, ezt követően bérleti díjat nem fizetett, a gépjárművet használta. A felperes 2023. október 24-én kelt levelében felszólította az alperest az elmaradt bérleti díj megfizetésére. A kereset indításáig az alperes 34 havi bérleti díjjal tartozott felperes részére. Az alperes ügyvezetője 2024. január 12-én a gépjárművet visszaadta a felperesnek.

A felperes és az alperes vezető tisztségviselői korábban élettársi kapcsolatban éltek együtt, a kapcsolat megszakításával a vagyonmegosztásuk részletkérdéseiben kívántak megegyezni, amelynek részét képezte volna a társasághoz kapcsolódó fizetési kötelezettségek, így a perbeli bérleti szerződés rendezése is. A bérleti szerződés tekintetében a felek között írásban megállapodás nem jött létre.

[2] A felperes a 2023. november 28-án indult peres fenntartott keresetében az alperest 85.000 euró + áfa összegű elmaradt bérleti díj megfizetésére kérte kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:137., 6:138. és 6:331. § (1) bekezdése alapján.

Előadta, hogy az alperessel kötött bérleti szerződés 8. pontjában foglalt rendelkezést az alperes megszegte, kötelezettségét határidőben nem teljesítette, a díjfizetéssel késedelembe esett. Nem vitatta, hogy a keresetindítást követően 2024. január 12-én az alperes a gépjárművet visszaadta, álláspontja szerint azonban a bérleti szerződés ezzel nem szűnt meg. A 2024. február 12-én alperessel közölt nyilatkozatával a bérleti szerződést felmondta, három hónapos felmondási idő elteltével, 2024. május 19-én a bérleti szerződés megszűnt. Vitatta azt az alperesi állítást, hogy a bérleti szerződés korábban, 2021-ben szűnt meg, továbbá azt is, hogy a felek törvényes képviselőinek élettársi kapcsolatából olyan megállapodás született a vagyonomegosztásról, amely a bérleti szerződéses kötelelem tartalmát is megváltoztatta és ingyenes használatot engedélyezett az alperes javára. Kiemelte, hogy nem mondott le a bérleti díj követeléséről, a bérleti szerződést a felek nem szüntették meg. Az alperest a fizetésre felszólította, amely eredménytelen volt. A díjbekérő egyértelműen azonosította a kereset szerint, hogy az alperesnek díjtarozása volt, az alperes marasztalásának esedékességét meghatározó okirat a fizetési felszólítást tartalmazó okirat volt, 2023. október 24-én felszólító levelet küldött.

A felek törvényes képviselője között fennálló élettársi kapcsolat megszüntetésével a bérleti szerződés vonatkozásában megegyezés a felek között nem született. Az alperes a gépjárművet a kereset indításáig használta és 2021. februártól a bérleti díjat nem fizette meg.

[3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy a felek közötti bérleti szerződés megszűnt. A felperes vezérigazgatója arról tájékoztatta az alperes ügyvezetőjét, hogy 2021. januárjától nem köteles a továbbiakban bérleti díj fizetésére a gépjármű használatáért, ezen időponttól kezdve ingyenesen és szívességi használatként biztosította részére a felperes a gépjármű használatát. A perbeli gépjármű és a bérleti szerződés a felperes és az alperes vezető tisztségviselőjének élettársi vagyonomegosztása körébe tartozott. Ezt igazolja a felperes e-mailben tett nyilatkozata, amely szerint „A bérleti díjat úgy fizetem meg neked, hogy a alperesnek a gépjármű típus1-re vonatkozó 2500 euró + áfa bérleti szerződését megszüntetjük, és akkor innentől ezt nem kell fizetned.”. A gépjárművet a kulcsaival és irataival együtt 2024. január 12-én a felperesnek átadta, az ingyenes használat ezzel az átadással megszűnt. Vitatta, hogy 2021. januárját követően késedelembe esett a díjfizetéssel, a perbeli követelés bejelentéséig a felperes szerződésszegésre hivatkozással nem szólította fel a díjtarozás teljesítésére. A díjbekérő nem helyettesíti a számlákat, a felperes pedig azért nem bocsátott ki számlákat, mert nyilvánvalóan áfafizetési kötelezettség teljesítésével tartozott volna egy nem létező szerződés nyilvántartásával, ami jogkövetkezményekkel is járhatott volna.

[4] A Fővárosi Törvényszék a 2024. június 20. napján kelt 9.G.42.762/2023/11. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 85.000 euró + áfa összegű bérleti díjat, valamint 3.317.370 forint perköltséget.

Határozata indokolásában a Ptk. 6:331. § (1) bekezdésének felhívásával rögzítette, hogy a jogvita kereteit alapul véve az alperes volt köteles a bizonyítási eszközöket úgy megjelölni, ahogy a bizonyítási érdeke kiterjedt annak igazolására, hogy a bérleti szerződés valóban

megszűnt, az ellenszolgáltatás nélküli használati jog gyakorolható volt a gépjármű visszaadásáig a szívességi használat jellege szerint, ingyenesen. A felperes a bizonyítási eszközeit úgy volt köteles megjelölni egyébként, hogy igazolhatta, hogy a bérleti díj követelése a keresetindításig esedékessé válhatott.

A per tárgyalása után nem volt bizonyított és ezért való tényként nem volt megállapítható, hogy a felperes törvényes képviselője olyan jognyilatkozatot közölt volna az alperes törvényes képviselőjével, amelyből következően 2021. januárjától nem lett volna köteles a továbbiakban bérleti díj fizetésére, de a gépjármű használati joga változatlanul, egy újabb kötelelem keretei között mégis megillette az alperest.

Ha a két gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének vagyonmegosztási terveire is tartozhatott a bérleti szerződéses kötelelem sorsa, ez önmagában alaptalanná nem tehetette e perben bizonyítottan a kereset követelését.

Az ellenkérelem állításával ellentétben a törvényes képviselők élettársi vagyonmegosztására tekintettel nem volt a perben bizonyítottan a felperesnek olyan kötelmi joghatást kiváltó jognyilatkozata, amelynek jelentése szerint megszűntnek tekintették volna a felek 2021. január hónapot követően a bérleti szerződésüket. A perben bizonyítottan egy olyan ajánlat, amely szerint „A bérleti díjat úgy fizetem meg neked, hogy a alperesnek a gépjármű típus1-re vonatkozó 2500 euró + áfa bérleti szerződését megszüntetjük, és akkor innentől ezt nem kell fizetned”, önmagában nem járt sem szerződést megszüntető, sem szerződés tartalmát megváltoztató kötelmi joghatással.

A perben nem bizonyított, hogy a gépjármű bérleti szerződését 2021. januárban közösen, megegyezéssel megszüntették volna a felek, így a továbbiakban a Ptk. 6:212. § (1) bekezdése lett volna alkalmazandó.

Való tény, hogy 2021. januárjáig számoltan a bérleti díj fizetési kötelezettségét teljesítette az alperes, ezzel ellentétes tény a kereset sem állított.

Az az állítás nem volt bizonyított a perben, hogy az élettársi vagyonmegosztásra tekintettel 2021. januárját követően egy új, ingyenes, szívességi használatot biztosított volna a felperes a gépjármű alperes birtokában hagyásával.

Az a tény, hogy a felperes 2021. februárja után nem állított ki számlát a gépjármű bérlete alapján, a valókénti elfogadásához szükséges bizonyossággal nem bizonyítja, hogy a bérleti szerződést közösen a felek megszüntették, hiszen a használati jogot az alperes tovább gyakorolta. Ingyenes használati szerződés létrejötte nem bizonyított a perben. A számla kiállításának hiánya egy pénzkövetelés jogának megszűnésével nem járhatott. A felperes késedelmi kamatot a marasztalási kérelmével nem is követelt.

A perben az alappal és igazoltan nem volt állítható, hogy a felperes keresetindítása „rosszhiszemű pervitel” lett volna.

Az ellenkérelemhez csatolt levelezés önmagában nem bizonyította a bérleti szerződés megszűnését, illetőleg azt, hogy a gépjármű ingyenes használati jogát szerezte volna meg az alperes egy új kötelemben. Az e perben nem volt vitatott, hogy az alperes visszaadta a gépjárművet a felperesnek, a használattal ekkor felhagyott.

A pervesztes alperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdés és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés alapján kötelezte a részben ügyvédi munkadíj költségként (1.431.000 forint + áfa), részben illetékköltségként (1.500.000 forint) felszámított perköltség megfizetésére.

[5] Az alperes az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. A másodlagos fellebbezési kérelme a Pp. 381. § és a 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésére – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítására irányult. A harmadlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének a megváltoztatását és a fizetendő perköltség 715.500 forint + áfa összegre, másodlagosan pedig 1.073.250 forint + áfa összegre történő leszállítását kérte.

Fellebbezése indokolásában előadta, hogy a keresetlevél tényelőadása nem kellően részletezett, nem tartalmazza, hogy a felperes milyen napon kiállított számla alapján, és bérleti szerződés mely pontjára hivatkozással követeli a bérleti díjat. A keresetlevél nem felel meg a Pp. 170. § (2) bekezdés c), d) és e) pontjaiba, valamint a (3) bekezdés d) és e) pontjában foglalt követelményeknek. A keresetlevél a Pp. 275. § (2) bekezdésébe is ütközik, mert a felperes nem jelölte meg, hogy az F/3 és F/4 számú okiratokkal milyen tényt kíván igazolni. Az állított tényelőadására a bizonyítékait nem mellékelte.

Az elsőfokú ítélet érdemi indokolást nem tartalmaz. Az elsőfokú bíróság Pp. 237. § (2) bekezdés szerinti anyagi pervezetése téves, a 10. sorszámú jegyzőkönyvének 2. oldalán azt a tény, hogy a bérleti szerződés valóban megszűnt, a használati jog gyakorolható volt a gépjármű visszaadásáig, a szívességi használat jellege szerint ingyenesen, tévesen az alperes bizonyítási kötelezettségévé tette. Ezzel szemben a bérleti díj megfizetésére irányuló perben a bérleti szerződés fennállását, az abban foglalt összeg jogalapját és összezszerűségét a felperesnek kellett bizonyítania a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján. A felperes nem vitatta, hogy nem állított ki számlát a bérleti díj megfizetésére, és azt sem, hogy a bérleti szerződés megszüntetésére irányuló nyilatkozatát írásban megerősítette. A Pp. 266. § (1) bekezdése alapján pedig a nem vitatottnak tekintendő tényállítások vonatkozásában külön bizonyítás lefolytatása nem szükséges. Az elsőfokú bíróság a felperesi tényállításokat bizonyítás nélkül elfogadta, a díjbekérő körében nem tett eleget a Pp. 346. §-ban foglalt indokolási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem a Pp. 279. §-a szerint mérlegelte, a bizonyítékokat nem összességében, hanem egyenként értékelte. Először abban a kérdésben kellett volna állást foglalnia, hogy a felek a bérleti szerződést módosították-e, volt-e a feleknek olyan közös akarata, amely ezt a módosítást eredményezte. Ebben a körben kiemelte, hogy a bérbeadó törvényes képviselője közölte írásban vele, hogy a továbbiakban nem kell a bérleti díjat megfizetni, a szerződéses akaratát azonban az elsőfokú bíróság nem vizsgálta semmilyen formában. Az elképzelhető lehet, hogy egy e-mail üzenet nem fejezi ki a

felek kölcsönös akaratát, de az, hogy az e-mail üzenetet követően a felperes három évig nem állít ki számlát, nyilvánvalóan együttes magatartásként értékelendő, és más eredményre vezet, mint a két tényállítási elem külön-külön történő vizsgálata. Ebben a körben hivatkozott a BH1997. 340. számú eseti döntésben foglaltakra, valamint az EBH2018. K.13. számú eseti döntésre, továbbá a BDT2004. 1085. számú bírósági döntésre. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a felek ráutaló magatartását, azt, hogy a felperes 34 hónapon keresztül nem állított ki számlát, a fizetési felszólítást mellőzte, ami az e-mailben foglalt nyilatkozatával együtt arra utal, hogy a szerződést maga is megszűntnek tekintette. A szerződés közös megegyezéssel történő megszűnésére utal az is, hogy a felperes többé nem állított ki számlát, az alperes pedig a gépjárművet ingyenesen, szívességi alapon használta. Kiemelte, hogy a Ptk. rendelkezései alapján a különböző jognyilatkozatoknál, így a szerződéses nyilatkozat esetén is általános szabály a forma szabadság, vagyis a szerződő felek jognyilatkozatukat akár szóban, akár írásban vagy ráutaló magatartás formájában is megtehetik [Ptk. 6:4. § (2) bekezdés]. A jognyilatkozatok szabályozásának központi eleme azok hatályossá válásának, azaz a joghatás kiváltásának időpontja. A Ptk. a távollévők között tett nyilatkozatok esetén a nyilatkozatnak a címzetthez való megérkezését írja elő a hatályossá válás feltételeként. Figyelemmel arra, hogy a felperes elektronikus levele 2021. január 16. napján került megküldésre, így a jognyilatkozat ezen a napon vált hatályossá. A felek között kialakult szokásos gyakorlat nem véletlenül a levelezéssel egyidőben szakadt meg, amely minden bizonnyal igazolja azt, hogy a szerződés megszűnt. Kiemelte, hogy a bérleti díj fizetési kötelezettsége a szerződés 8. pontja szerint a számla kibocsátása mellett a számla kézhezvételével állt volna be. A felperes a számla kiállítását elmulasztotta, holott az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXXVII. törvény (a továbbiakban: áfatörvény) 159. § (1) bekezdése és a felek közötti szerződés alapján is erre köteles lett volna. A felperes által 2023. november 15-i dátummal kiállított díjbekérő nem helyettesíti a számlát. A BH2016. 312. számú döntésben foglaltak alapján pedig a felperes volt köteles bizonyítani, hogy a díjbekérőre alapított követelése alapjául szolgáló számlák kiállítására és az alperes részére megküldésre kerültek. A felperes mindezt azért nem tudja teljesíteni, mert a szerződés 2021. januárban közös megegyezéssel megszűnt, és ezért ezt követően a felperes nem állított ki számlát. Az áfatörvény 159. § (1) bekezdése és 158/A. § (1) bekezdése felhívásával kiemelte, hogy a felperes áfára irányuló igénye jogszabályellenes.

A követelése időelőtti, mert a felperes a Ptk. 6:150. §-a alapján közbenső szerződésszegést követett el, a számlázási kötelezettsége elmulasztásával késedelem állt be, amely a saját egyidejű késedelmét kizárja. A BH2007. 295. számú eseti döntésben foglaltak alapján pedig a számlázási kötelezettség nemteljesítése önmagában kizárja a bérleti díjat fizetési kötelezettségét.

A megállapított perköltség összegét eltúlozottnak tartotta, mert az nem áll arányban a perben kifejtett felperesi jogi képviseleti tevékenységgel. A jogi képviselő beadványa túlnyomórészt jogszabályi hivatkozásokat, önismétlést tartalmaz, szükségtelenül bemásolt részekből áll, és irreleváns, valamint alaptalan jogi érvelést tartalmaz, ezért nem áll arányban sem az időráfordítás, sem a beadványok tartalmi elemeivel, továbbá a perben csupán egy tárgyalás került megtartásra, ezért az ügyvédi munkadíj mérséklése indokolt.

[6] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem valósított meg téves anyagi pervezetést. Sem írásban, sem szóban, sem ráutaló magatartással nem egyezett bele a bérleti szerződés megszüntetésébe és a gépjármű szívvességi használatba. A fellebbezésben hivatkozott ráutaló magatartás értékelésének hiánya olyan új érvelés, és tényállítás, amely a Pp. 373. § (3) bekezdése szerint nem megengedett. A GK. 66. számú állásfoglalás szerint a számlázási kötelezettség elmulasztása vagy késedelmes teljesítése az ellenszolgáltatásnak a szolgáltatás teljesítésekor való esedékessé válását nem érinti, jogosulti késedelemként azonban a kötelezett – késedelmi kamatfizetési kötelezettséget előidéző – egyidejű fizetési késedelmét kizárja. A Kúria BH2024. 112. számú döntésében pedig levezeti, hogy nem szükséges számlát kiállítani ahhoz, hogy a követelés esedékessé váljon. A Ptk. 6:58. §-a, 6:59. § (2) bekezdése, a 6:130. § (1) bekezdése felhívásával és kúriai döntésben foglaltak idézésével kiemelte, hogy nem tulajdonítható az alperesi értelmezés szerinti, a követelés érvényesítését kizáró tartalom abban az esetben sem, ha a számla kibocsátására kötelezett fél csak fizetési felszólítást küld a kötelezettnek. A F/3, és F/4 számon csatolt fizetési felszólítással, és díjbekérővel esedékessé tette a pénztartozás megfizetését. A Ptk. 6:150. §-ban szabályozott közbenső szerződösszegést olyan magatartás vagy mulasztás valósíthat meg, amely akadályozza a másik fél szerződésből származó valamely kötelezettségeinek a teljesítését. A közbenső szerződösszegés tehát általában nem a másik fél teljes, hanem csak a közbenső szerződösszegéssel érintett, azzal okozati összefüggésben álló kötelezettségének a megszegését zárja ki. Tekintettel arra, hogy a jogosult nem a számlázással, hanem a saját szolgáltatásának a teljesítésével tesz eleget a szerződéses kötelezettségének, a számlaadás a perbeli esetben sem volt szerződéses kötelezettsége a felperesnek, így a számla kiállítása nélkül is megnyílt az igénye az ellenszolgáltatás teljesítésének követelésére. Az alperesi értelmezést cáfolja a Ptk. 6:121. §-a is, amely nem sorolja fel a naturalis obligatio-k között a számla hiányában követelt pénztartozást. A számlaadási kötelezettség elmaradása nem zárja ki azon alperesi kötelezettséget, hogy a bérleti díjat megfizesse és a követelés emiatt nem lett időelőtti. A számlakiállítás elmaradása maximum a késedelmi kamatigény érvényesítésének lehetőségét zárja ki, pontosabban késedelmi kamatot csak az igény érvényesítésének időpontjától ítélhet meg a bíróság. Perbeli esetben azonban késedelmi kamatigényt nem terjesztett elő.

Az áfafizetési kötelezettség pedig nem a számlakibocsátás miatt keletkezik, az az ügylet teljesítéséhez kapcsolódik. A perbeli esetben az alperes a bérleti szolgáltatást nem vitathatóan igénybe vette, az megvalósult, így áfafizetési kötelezettség keletkezett. Ezt támasztja alá az áfatörvény 55. § (1) bekezdése. Áfafizetési kötelezettsége a számlakibocsátás elmaradása ellenére is beállt a bérbeadás miatt. Az, hogy a számla kibocsátása nem előfeltétele az áfafizetési kötelezettségnek, az 55. § (2) bekezdéséből is következik, amely szerint számla kibocsátásakor a teljesítés hiánya ellenére is adófizetési kötelezettség keletkezik.

A szívvességi használat létrejöttének bizonyítása az alperest terhelte, azonban ebben a körben semmilyen további bizonyítást nem ajánlott fel. Az elsőfokú bíróság bár tájékoztatta a feleket, hogy indokolt lehet az ügyvezetők meghallgatása, alperesi jogi képviselő nem tartotta ezt szükségesnek az elsőfokú eljárás során (tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal). A fellebbezés pusztán bizonyítás lefolytatására irányuló kérelmet tartalmazott, de egyáltalán nem jelölte meg, hogy milyen tény megállapításához szükséges bizonyítás lefolytatását kéri a másodfokú bíróságtól.

Az elsőfokú bíróság megfelelően mérlegeléssel állapította meg a perköltség összegét, az alperes a perre okot adott, a kereseti kérelem semmilyen irreleváns és alaptalan jogi érvelést nem tartalmazott.

A felperes a Gf.7. sorszámú beadványában előadta, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt a ügyszám 1 számú, bérleti díj és kártérítés iránti perben az alperes viszontkereseti kérelmében a Ptk. 6:142. §-a alapján kártérítés címén 919.115 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni. A viszontkereseti kérelméhez a perbeli gépjármű javítására és karbantartására vonatkozó, az alperes nevére 2023. július és augusztus hónapokra kiállított számlákat csatolt. Az alperes saját maga is fennállónak és hatályosnak tekintette a bérleti szerződést, mert az igényét annak 8. pontjában foglaltakra alapította. Kiemelte, hogy az új bizonyítási eszköz előterjesztésére a Pp. 373. § (3) bekezdésében foglaltak alapján került sor, mert a viszonykereseti kérelem benyújtása a jelen perben 2024. június 20-án meghozott elsőfokú ítéletet követően jutott tudomására.

[7] A másodfokú eljárásban az ítéltábla tájékoztatta a feleket, hogy a nem határozott kereseti kérelemnek helyt adó ítélet a Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontjának és a végrehajthatóság követelményének nem felel meg, mert a felperes marasztalásra irányuló kereseti kérelme pusztán az áfa igény feltüntetésével az annak megfelelő összeg megjelölése nélkül nem tekinthető határozottnak, de az elsőfokú bíróság a Pp. 237. § (1) bekezdés szerinti közrehatási kötelezettségének nem tett eleget annak érdekében, hogy a kereseti kérelem hibáját kijavítsa. Tájékoztatta a feleket arról is, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatánál mindezt kizárólag a fellebbező alperes kérelmére veheti figyelembe a Pp. 370. § (1) bekezdés és a 371. § (1) bekezdés d) pontja alapján. Felhívta a Pp. 370. § (3) bekezdés alapján az alperest, hogy 15 napon belül nyilatkozzon a tájékoztatás alapján a fellebbezése kiegészítéséről.

[8] Az alperes a felhívásra úgy nyilatkozott, hogy fellebbezése elbírálásánál a hivatalból észlelt eljárási szabálysértés figyelembevételét, arra tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kéri.

[9] A felperes ezt követően a kereseti követelését leszállította a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja alapján és a marasztalásra irányuló kereseti kérelmét az áfa nélkül tartotta fenn. Kérte, hogy a Pp. 83. § (4) bekezdése utolsó fordulata alapján a leszállított rész, azaz a leszállított áfa követelés tekintetében az ítéltábla a perköltség viseléséről való döntés során ne tekintse pervesztesnek.

[10] Az alperes előkészítő iratában előadta, hogy a felperes az áfa összegének „leszállításával” nem a kereseti összeg követelését csökkentette, hanem az áfa fizetésére irányuló követelésétől elállt. Az összecszerűen meg nem határozott kereseti kérelem esetén fogalmilag kizárt annak oly módon történő leszállítása, hogy az pontos legyen. Egy nem határozott kereseti kérelem a másodfokú eljárásban nem orvosolható annak leszállításával vagy elállással. A határozott kereseti kérelem hiánya olyan lényeges eljárási szabálysértés,

amely az ügy érdemi eldöntésére kihat, ezért a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt. Amennyiben a kereset leszállítás elfogadható, úgy a felperes a leszállított áfa körében pervesztesnek tekinthető, amely okán perköltség viselésére köteles.

[11] Az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt az ítéletábra a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelemben foglaltak alapján teljes terjedelmében bírálta felül.

[12] A fellebbezés a per főtárgya tekintetében nem alapos, a perköltségre vonatkozó rendelkezése tekintetében alapos.

[13] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, annak korlátai között gyakorolja. A Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezésben határozott kérelemként kell feltüntetni, hogy a határozat kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül. A felülbírálati jogkör tekintetében – többek között – a fellebbezési kérelem korlátjának minősül a felülbírálati jogkör alapjául szolgáló indokok kifejtése és a fellebbező által megjelölt anyagi és eljárási jogszabálysértés [Pp. 371. § (1) bekezdés d) pont]. A Pp. a jogszabályhely megjelölését már nem kívánja meg. Mindezek miatt a fellebbezésben előadott anyagi vagy eljárásjogi szabálysértés, vagy az ezekkel összefüggő indokok tartalmi kifejtése meghatározza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének kereteit és ezáltal döntésének korlátait is.

[14] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a fellebbezési kérelemben hivatkozott okok, és a másodfokú eljárásban a kereset leszállítása alapján a Pp. 381. § szerint nem volt ok, az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés nem valósult meg, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és amely orvosolására a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség.

[15] A keresetlevél tartalmazta a Pp. 170. § (2) bekezdés c), d), e) pontjaiban, továbbá a (3) bekezdés d) és e) pontjaiban foglaltakat. A kereseti kérelmet megalapozó tényállítását a felperes előadta, a kereseti kérelméhez a Pp. 275. §-ban foglaltak szerint a bizonyítékait megjelölte, csatolta a perbeli bérleti szerződést, továbbá a fizetési felszólítást és díjbekérőt. A közhiteles nyilvántartásból pedig a felperes perbeli jogképessége megállapítható volt. A felperes másodlagos, a kártérítési igényre alapított keresetét nem tartotta fenn, ezért ahhoz kapcsolódóan az alperes által hivatkozott, a Pp. 170. §-ban meghatározott kereseti kérelem tartalmi elemeit nem kellett vizsgálni.

[16] A Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fél az ellenfél hozzájárulása és e törvényben meghatározott feltételek nélkül írásban vagy tárgyaláson szóban bármikor

leszállíthatja önállóan elbíráható kereseti követelésének – ideértve a viszontkeresetet és a beszámítást is – összegét.

[17] A felperes marasztalásra irányuló kereseti követelésének része volt a követelt összeg utáni áfa összeg is. Ezért a kereseti követelés összegének oly módon történő csökkentése, hogy a felperes az áfára nem tart igényt nem a keresettől való részleges elállás, hanem kereset leszállítása. A felperes a másodfokú eljárásban a kereseti követelését leszállíthatta.

[18] A Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem volt oka az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, mert az ügy érdemében a rendelkezésre álló adatok alapján a másodfokú bíróság a döntését meghozhatta.

[19] Az elsőfokú bíróság a megfelelően feltárt tényállás alapján a szükséges bizonyítékok mérlegelésével meghozott, az alperest 85.000 euro bérleti díj megfizetésére kötelező döntése a jogszabályoknak megfelelt. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásával egyetértett. A bérleti díjhoz kapcsolódó áfa és az elsőfokú perköltség megfizetésére vonatkozó döntés tekintetében a fellebbezésben, a fellebbezési ellenkérelemben és a felperes keresetleszállításában foglaltak alapján az alábbiakra mutat rá.

[20] Az elsőfokú bíróság a 10. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített perfelvételi tárgyaláson a perfelvételi nyilatkozatok összegzését követően a bizonyítási érdekekről a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően tájékoztatta a feleket. Az alperest arra hívta fel, hogy a bizonyítási érdeke kiterjed a felperes által vitatott tényállításokra, arra, hogy a bérleti szerződés valóban megszűnt, használati jogát a szívésségi használat jellege okán ingyenesen gyakorolhatta a gépjármű visszaadásáig és az ezzel kapcsolatos bizonyítási eszközeit megjelölésére felhívta. Az elsőfokú bíróság arról is tájékoztatta a feleket, hogy indokolt lehet az alperes törvényes képviselőjének a meghallgatása. Az alperes a meghallgatást nem kérte, bizonyítékként azt kérte figyelembe venni, hogy a felperes 2021. januárját követően nem állított ki számlát, továbbá a felek törvényes képviselői közötti e-mailben foglaltakat csatolásával azt kívánta igazolni, hogy a bérleti szerződést a felek közösen megszüntették.

[21] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket, a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi szabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

[22] Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy nem volt bizonyított, és így való tényként nem volt megállapítható, hogy a felperes törvényes képviselője olyan jognyilatkozatot közölt az alperes törvényes képviselőjével, amely alapján 2021. januárjától nem volt köteles a továbbiakban bérleti díj fizetésére, de a gépjármű használati joga változatlanul egy újabb kötelelem keretei között megillette az alperest. A felperes nem tett olyan kötelmi joghatást kiváltó jognyilatkozatot, amely szerint a felek a 2021. januárt követően a bérleti szerződésüket közösen megszüntették vagy oly módon változtatták meg, hogy a felperes az alperes részére egy új, ingyenes szívésségi használatot biztosított. Az elsőfokú bíróság a felek törvényes képviselőinek élettársi vagyonmegosztása körében az e-mailben foglalt tartalmat megfelelően értékelte és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az abban foglaltak nem jártak sem a bérleti szerződést megszüntető, sem pedig annak tartalmát megváltoztató kötelmi joghatással. Az elsőfokú bíróság azt is megfelelően értékelte, hogy a felek közötti jogviszonyban az a nem vitatott tény, hogy 2021. január óta nem állított ki számlát a felperes, a valókénti elfogadáshoz szükséges bizonyossággal, nem bizonyítja, hogy a bérleti szerződést a felek közösen megszüntették volna és a felperes ingyenes használatot engedélyezett volna az alperesnek. Helyesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a számla kiállításának hiánya egy pénzkövetelés jogának megszűnésével nem járhat. A felperes késedelmi kamatot a marasztalási kérelmével nem követelt.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy a GK. 66. számú állásfoglalás szerint a számlázási kötelezettség elmulasztása vagy késedelmes teljesítése az ellenszolgáltatásnak a szolgáltatás teljesítésekor való esedékessé válását nem érinti, jogosulti késedelemként azonban a kötelezett egyidejű fizetési késedelmét kizárja.

Perbeli esetben a felperes fizetési felszólítást és díjbekérőt küldött az alperes részére, ezzel a bérleti díjtartozást esedékessé tette.

[24] A számlakiállítás elmaradása nem zárja ki az alperes azon kötelezettségét, hogy a bérleti díjat a felperesnek megfizesse. A számlakiállítás elmaradása a késedelmi kamatigény érvényesítésének lehetőségét zárna ki, azonban a felperes késedelmi kamatot a perben nem érvényesített. A felperes a számlák kiállításának elmulasztásával a Ptk. 6:150. §-a szerinti közbenső szerződésszegést nem valósította meg.

[25] Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét okszerűen értékelte, ezért nem volt szükség a tényállás módosítására, kiegészítésére és eltérő jogi következtetés levonására az elsőfokú döntés felülmérlegelésére.

[26] Az alperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy a felek ráutaló magatartását, a felperesi bérbeadó passzív magatartását az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően és nem vette figyelembe, hogy e magatartás a kötelelem módosítását eredményezte. Az alperes e tényállításait a másodfokú eljárásban adta elő, és azt nem valószínűsítette, hogy az érvelését megalapozó körülményekről az elsőfokú ítélet

meghozatalát követően szerzett tudomást, ezért azt az ítéltábla a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján nem vehette figyelembe.

Ugyanakkor rámutat arra, hogy a szívességi használatot megalapozó kötelezmódosítást az alperesnek kellett bizonyítania, az alperes ebben a körben nem kérte a törvényes képviselő meghallgatását és a másodfokú eljárásban sem jelölt meg olyan bizonyítási eszközt, amellyel ezt igazolni kívánta volna.

[27] A kifejtett indokok alapján minden további bizonyítás nélkül megállapítható volt, hogy a felperes leszállított keresete megalapozott.

[28] A felperes a jogi képviseletével felmerült elsőfokú perköltségét az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján számította fel. Az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint az ügyvédi munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Ennek során a képviselet ellátásához szükséges tevékenységet veheti csak figyelembe.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a marasztalási kereset szerinti pertárgyértéket. Az alperes azonban megalapozottan hivatkozott arra, hogy a magas összegű pertárgyértékre figyelemmel megállapított ügyvédi munkadíj nem áll arányban a képviselet ellátásához szükséges és ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A felperesi jogi képviselő az elsőfokú eljárásban egy kereseti kérelmet terjesztett elő, kettő tárgyaláson vett részt, amelyeknek az összes időtartama 1 óra 10 perc volt.

[29] Mindezek mérlegelésével az ítéltábla a felperes képviseletét ellátó ügyvédi iroda elsőfokú munkadíját a képviselet ellátásához szükséges és ténylegesen elvégzett tevékenységével arányban az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak szerint 954.405 forint áfát is magában foglaló összegre mérsékelve az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperes által a felperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjból és 1.500.000 forint eljárási illetékből álló elsőfokú perköltségét 2.454.405 forintra leszállította.

[30] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a kereset leszállítására is figyelemmel a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltak alapján részben megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.

[31] Az alperes felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében eredménytelen, a perköltség tekintetében sikeres volt, így a felek a másodfokú perköltségeik megtérítésére a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján pernyertességük, pervesztességük arányában tarthatnak igényt, ezért az ítéltábla az alperest csak a különbözet megfizetésére kötelezte. A felperes az ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségének megállapítását az IM rendelet szabályai alapján kérte, amelynek a 3. § (2) és (5) bekezdés szerinti összegét az ítéltábla

másodfokú bíróság a szükséges és a jogi képviselő által ténylegesen kifejtett érdemi tevékenységgel arányban a 3. § (6) bekezdés alapján mérsékelte.

Budapest, 2025. február 5.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k.

előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.

bíró